

Eğitim Ortamının Seçimi ve Hazırlanmasının Eğitim S¼reęlerine Etkilerinin İnceelenmesi

M¼cahit DENER

MEB Eğitim Y¼neticisi

mdener3312@gmail.com, ORCID:0009-0007-0220-7207

Engin KAPLAN

MEB Eğitim Y¼neticisi

kaplanengin70@gmail.com, ORCID:0009-0006-6409-8600

Özet

Eğitim ortamları oluşturma ¼retmen, idareci, beslenme, gıda kalitesi gibi niteliklerle ilgili olduğu kadar; oluşturulmuş eğitim ortamlarının fiziksel koşullarıyla da ilgili olmaktadır. Eğitim kurumlarının ısısı, nemi, rutubeti, hava akımı, temizlik koşulları, güvenliği ve diğer gerekli tüm unsurları en doğru şekilde ayarlanmalıdır. ¼ğrencilerin eğitim ortamından en uygun şekilde yararlanabilmeleri, ihtiyağ duydukları her şeye ulaşabilmeleri, kendilerini rahat ifade edebilmeleri, yaratıcı d¼řünebilmeleri ve çevre hakkında merak duyabilmeleri oranında geręekleřmektedir. Eğitim ortamlarının çok y¼nl¼ d¼řünmeye ortam sağlayacak, rahat hareket etme imkânı verecek düzeyde esnek ve güvenilir alanlar olması, eğitimden istenilen oranda yararlanılmasını sağlamaktadır. Eğitim kurumlarının ¼ğrencilerin tüm kişisel ve akademik gelişimsel ¼zelliklerine uygun olarak inşa edilmeleri, onların ilgi, istek ve ihtiyağlarına uygun planlamaların yapılması eğitimden yararlanma oranını arttırmaktadır. Bu çerçevede eğitim ortamları ve mekanlar oluşturulurken, mühendislik, mimarlık, eğitim, çocuk gelişimi, psikoloji gibi bilim alanlarının iş birliğiyle ęalıřmaları gerekmektedir. Bütün eğitim kurumlarının bir bütünsellik içerisinde oluşturulan yapıları inşa edilirken göz önüne alınması gereken unsurlardan ilki, ¼ğrencilerin ¼ğrenme ve merak güdülerine yönelik plan, proje ve tasarımların yapılmış olmasıdır. S¼z konusu plan, proje ve tasarımların ¼ğrencilerin kolaylıkla hareket edebilmelerini sağlayan, tehlikeli durumların oluşabilmesini tamamen ya da olabildiğince engelleyen tek kat ¼zellięindeki veya az kat formundaki

yapılar olması son derece önemlidir. Bu bağlamda öğrencilerin kişisel gelişim ve akademik özelliklerinin de dikkate alınması gerekmektedir. Öğrencilerin bütüncül eğitim perspektifinden hareketle öğrenme süreçlerinde yaparak yaşayarak öğrenmeye istekli, hareketli ve meraklı yapıları göz önüne alındığında, eğitim kurumlarının özelliklerinin bu ihtiyaçları karşılamaya dönük plan, proje ve tasarımları içermeleri gerekmektedir. Öğrencilerin ilgi, istek ve istidatlarına yönelik olmayan ve bu özelliklerin göz ardı edilerek inşa edildiği yapıların eğitim kurumu olma vasfını tam anlamıyla taşımadıklarını da unutmamak gerekir. Bu türden inşa edilen yapılar eğitim kurumu vasfını gerçek anlamda taşımadığı için öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimlerini de önemli ölçüde sekteye uğratabilecek vasıflara sahip olması yönüyle de eğitim süreci açısından dikkat çekici bir noktayı teşkil etmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Kurumları, Eğitim Ortamı, Sınıflar, Eğitim Süreçleri

Investigation of the Effects of Selection and Preparation of Educational Environment on Educational Processes

Abstract

The creation of educational environments is related to the qualities such as teacher, administrator, nutrition, food quality as well as the physical conditions of the created educational environments. The temperature, humidity, humidity, air flow, cleaning conditions, safety and all other necessary elements of educational institutions should be adjusted in the most accurate way. It is realized at the rate that students can benefit from the educational environment in the most appropriate way, reach everything they need, express themselves comfortably, think creatively and feel curious about the environment. The fact that educational environments are flexible and reliable areas at a level that will provide an environment for multi-faceted thinking and provide the opportunity to move comfortably ensures that education is used at the desired rate. The fact that educational institutions are built in accordance with all the personal and academic developmental characteristics of students, and planning in accordance with their interests, wishes and needs increases the utilization rate of education. Within this framework, when creating educational environments and spaces, scientific fields such as engineering, architecture, education, child development, psychology should work in cooperation. The first of the elements that should be taken into account when building the structures of all educational institutions that are created in integrity is that plans, projects and designs have been made for the learning and curiosity motives of students. It is extremely important that the plans, projects and designs in question are single-floor or low-floor structures that allow students to move easily, completely or as much as possible prevent the occurrence of dangerous situations. In this context, students' personal development and academic characteristics should also be taken into account. Considering the eager, active and curious structures of students who are willing to learn by doing and living in learning processes based on a holistic educational perspective, the characteristics of educational institutions should include plans, projects and designs

aimed at meeting these needs. It should also be remembered that the structures that are not aimed at the interests, wishes and abilities of students and are built by ignoring these features do not fully carry the Decit of being an educational institution. Since such structures built do not really carry the quality of an educational institution, they also constitute a remarkable point in terms of the educational process in terms of having qualities that will significantly disrupt the academic and personal development of students.

Key Words: Educational Institutions, Educational Environment, Classrooms, Educational Processes

Giriş

Eğitim çalışmalarına başlamadan önce eğitim yerinin tespit edilmesi gerekmektedir. Organizasyonların, eğitim çalışmaları için kullanabilecekleri kendilerine ait bir yerleri yoksa profesyonel eğitime imkân tanıyan bir yer kiralamaları gerekecektir (Ziya, 2001).

Eğitim sürecinin yürütüldüğü eğitim odalarının havalandırma, ısıtma ve soğutma problemlerinin olmaması ve gürültüden uzak olması verilecek eğitimin kalitesini arttıracaktır (Şimşek, 2002).

Geniş coğrafyaya yayılmış organizasyonlar eğitim programlarını ya merkezden yürütme ya da yerel olarak gerçekleştirme yoluna gitmektedirler. Merkezde yapılan eğitimler standartları korumak ve maliyetleri kontrol etmek açısından avantaj sağlarken, yerel uygulamalarda ihtiyaçlara dahaiyi cevap vermek ve yerel fırsatları değerlendirmek söz konusu olmaktadır (Ziya, 2001).

Eğitim esnasında kullanılan araç ve gereçler önceden hazırlanmalıdır. Eğitimde kullanılacak teknik malzemelerin yanı sıra çalışanlara verilecek eğitim konularını daha iyi anlayabilmeleri için görsel ve yazılı materyaller hazırlanmalıdır (Çelik, 1995).

Görsel materyaller katılımcıların eğitim esnasındaki ilgilerinin korunmasını sağlarken, basılı metinler katılımcılara eğitimin başında verilerek, onların konulara hazırlıklı olmalarını sağlamaktadır (Şimşek, 2002).

Çoğu zaman eğiticiler eğitim ortamının güçlü ve zayıf yanlarını inceleyerek, eğitim programına uyarak fiziksel düzenlemeleri yaparlar. Bu düzenlemeler çok amaçlı olarak dizayn edilirler (Noe, 1999).

Eğitim yerinin belirlenmesinde en önemli faktör, eğitimin iş başında ya da iş dışında verilmesidir. İş başındaki eğitimler doğal olarak çalışanlar ofislerinde veya fabrikada çalışırken

verilir. İş dışında verilen eğitimler söz konusu olduğunda, eğitim organizasyonun kendi mekânlarında ya da otellerde verilebilir (Nemli, 2004).

İyi bir eğitim ortamı, konforlu ve kolay erişilebilir, sessiz, özel ve dikkatleri dağıtıcı unsurlardan uzak olmalı, eğitilenlerin rahatça dolaşabilecekleri kadar yeterli boş alan bulunmalıdır (Şimşek, 2000).

Eğitimler sırasında eğitim konusu, katılımcı sayısı ve kullanılan teknik araç gereçler açısından eğitim salonunda farklı yerleşim planları uygulanabilir. Salon düzeninin ve oturma yerinin katılımcının psikolojisi üzerinde olumlu ya da olumsuz etkileri bulunmaktadır (Şimşek, 2000).

Eğitim Ortamında Göz Önünde Bulundurulması Gereken Detaylar

Gürültü: Isıtma ve havalandırma sistemlerinden, bitişik odalardan, koridordan ve binanın dışından ses gelmediği kontrol edilmelidir.

Renkler: Portakal rengi, yeşil, mavi ve sarı gibi pastel renkler sıcaktır. Beyazın tonları soğuk ve sterildir. Siyah ve kahverengi, psikolojik olarak iç karartır ve yorar.

Odanın yapısı: kare şeklindeki odalar tercih edilmelidir. Uzun dar odalar katılımcıların görmesini, duymasını ve tartışmayla özdeşleşmesini zorlaştırır.

Işıklandırma: Ana ışıklandırma kaynağı flüoresan ışıklardan oluşmalıdır. Parlak ışıklandırma tüm odaya yayılmalı ve projeksiyon kullanımı gerektiğinde ışık karartılmalıdır.

Duvar ve zemin kaplaması: Halılar toplantı alanında bulunmalıdır. Sabit renkler dikkati dağıtmadığı için tercih edilmelidir. Odanın duvarlarında sadece eğitim ile ilgili materyaller asılı olmalıdır.

Oturma grupları: Sandalyeler tekerlekli ve döner olmalıdır ve sandalyelerin arka kısmı beli desteklemelidir.

Göz kamaştırıcı ışık: Işığın metal yüzeylere, televizyon ekranına ve aynalara yansımaları engellenmelidir.

Tavan: 3,5 metre yüksekliğinde bir tavan tercih edilmelidir.

Elektrik çıkışları: Elektrik çıkışları odada her 1,8 m’de bir bulunmalıdır.

Akustik: Duvar, tavan, zemin ve mobilyaların ses iletimi kontrol edilmelidir (Noe, 1999).

EĞİTİM ORTAMININ SEÇİMİ VE HAZIRLANMASI

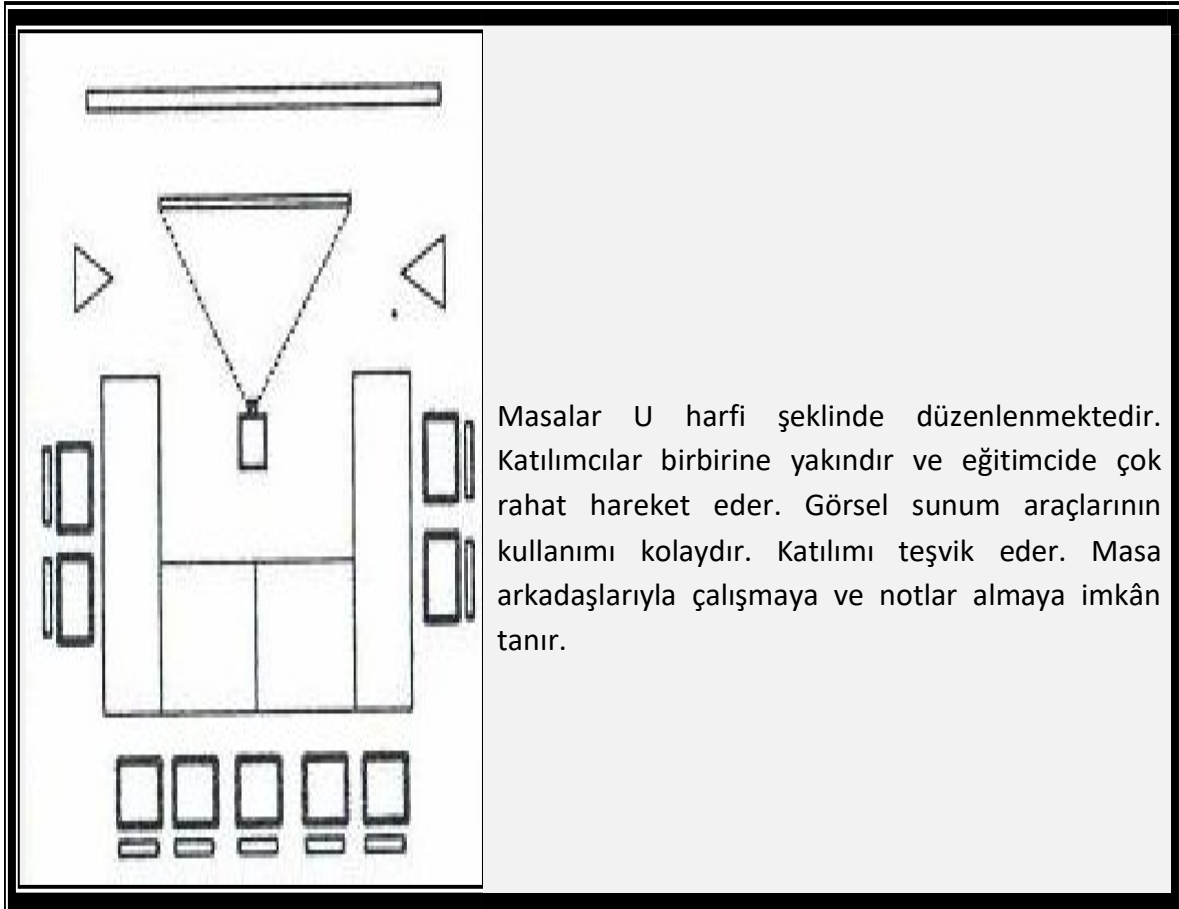
İyi bir eğitim ortamı, konforlu ve kolay erişilebilir, sessiz, özel ve dikkatleri dağıtıcı unsurlardan uzak olmalı, eğitilenlerin rahatça dolaşabilecekleri kadar yeterli boş alan bulunmalıdır (Şimşek, 2000).

Eğitimler sırasında eğitim konusu, katılımcı sayısı ve kullanılan teknik araç gereçler açısından eğitim salonunda farklı yerleşim planları uygulanabilir. Salon düzeninin ve oturma yerinin katılımcının psikolojisi üzerinde olumlu ya da olumsuz etkileri bulunmaktadır (Şimşek, 2000).

Eğitim amaçlı salon yerleşimi için genellikle “U Düzeni”, “V Düzeni”, “Toplantı Odası”, “Balık Kılıcı”, “Grup Çalışması (Bistro) Düzeni”, “Daire” ve “Rol-Oyun Düzeni”, “Yelpaze Tipi Oturma Düzeni”, “Geleneksel Sınıf Düzeni”, “Konferans” ve “At Nalı Tipi Oturma Düzeni” şeklinde farklı alternatifler önerilmektedir (Fındıkçı, 2000).

Eğitim ortamının dizaynında genellikle aşağıdaki sınıf düzenlemeleri tercih edilmektedir.

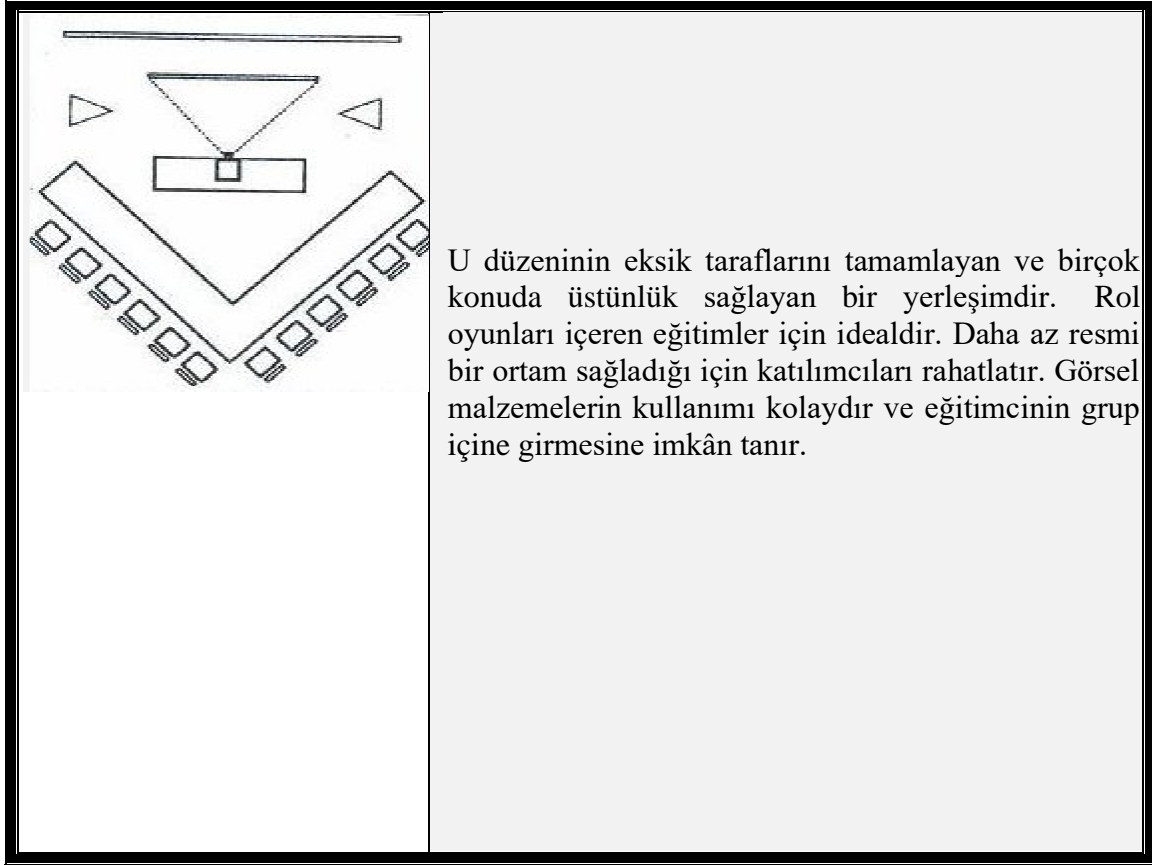
U Düzeni

Şekil 1. U Düzeni

Kaynak: Barutçugil, 2002.

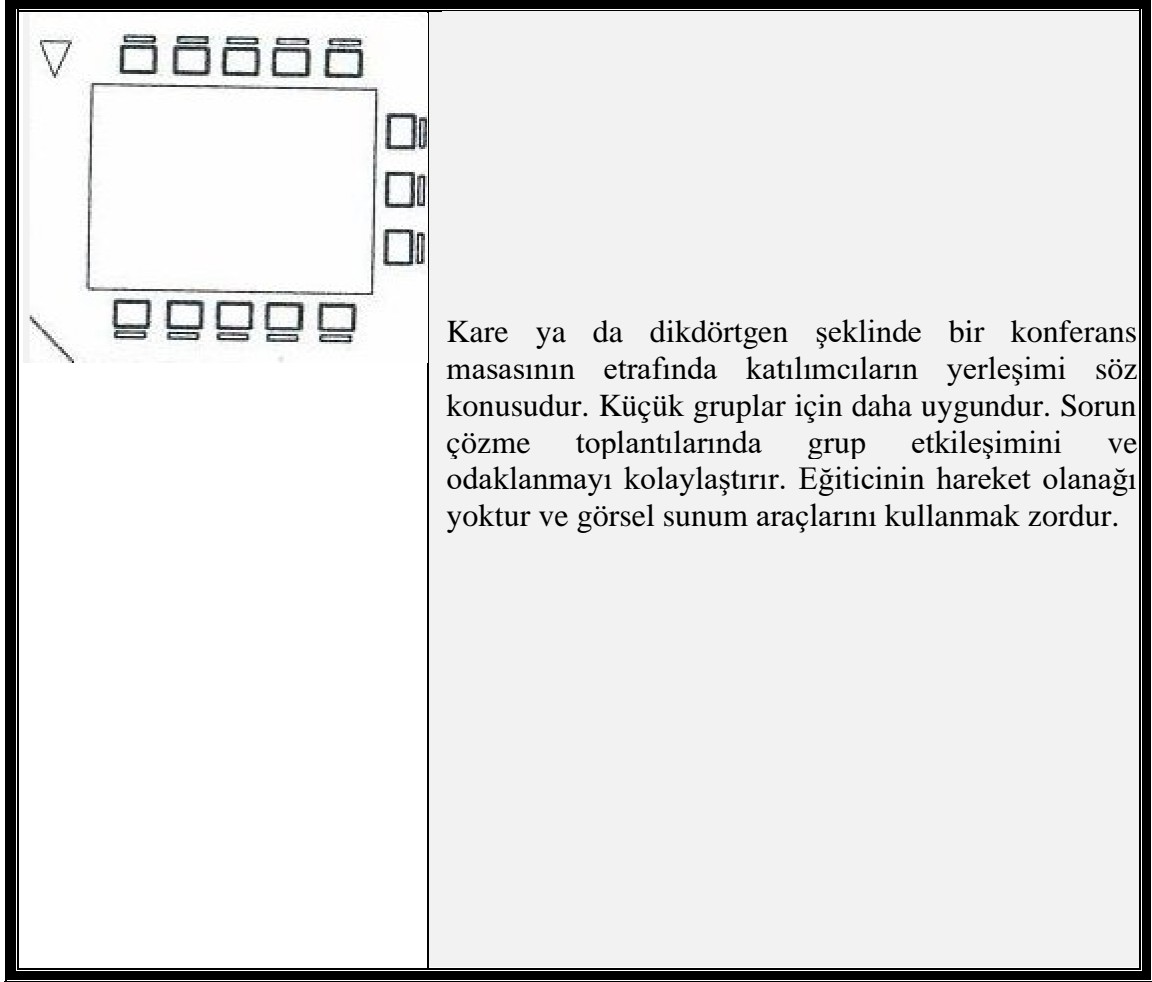
V Düzeni

Şekil 2. V Düzeni

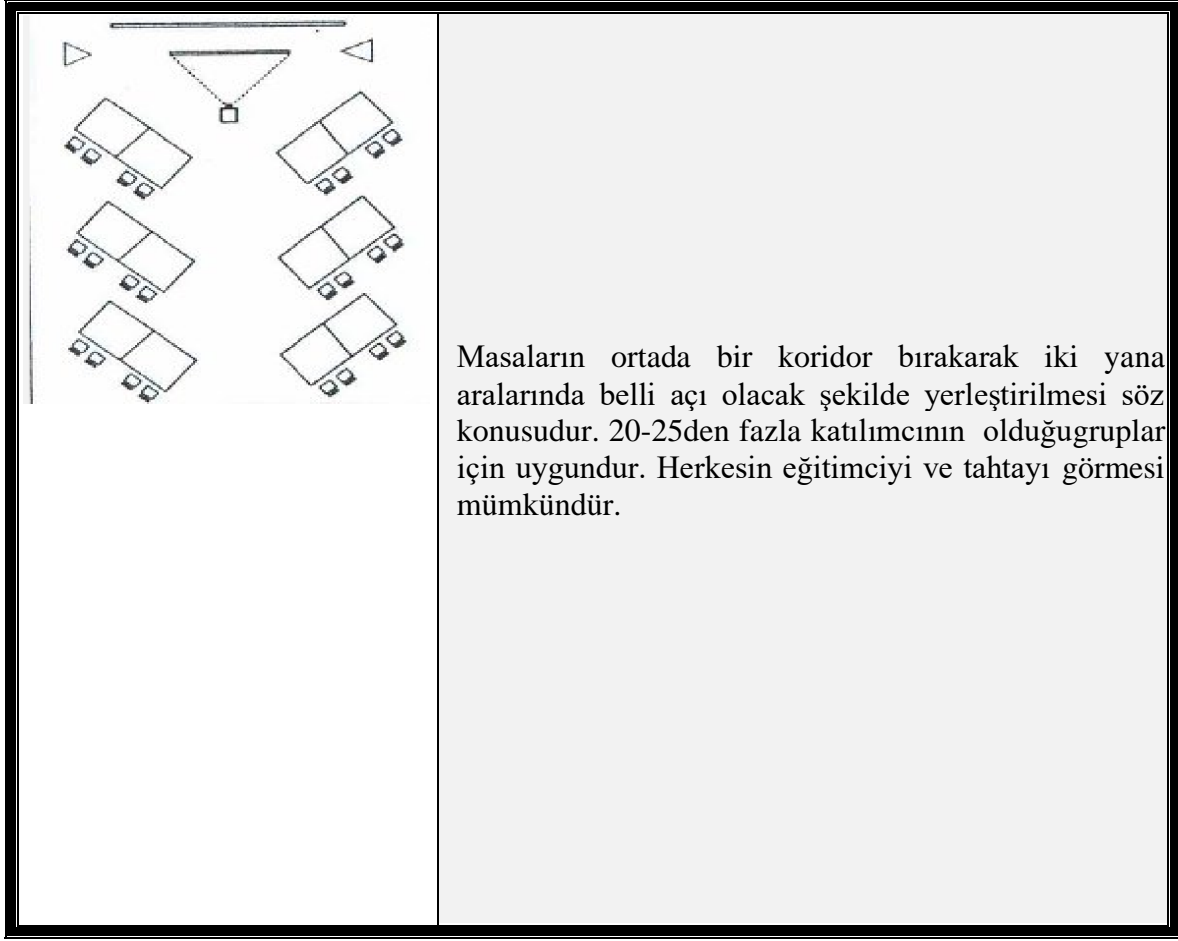
Kaynak: Barutçugil, 2002.

Toplantı Odası

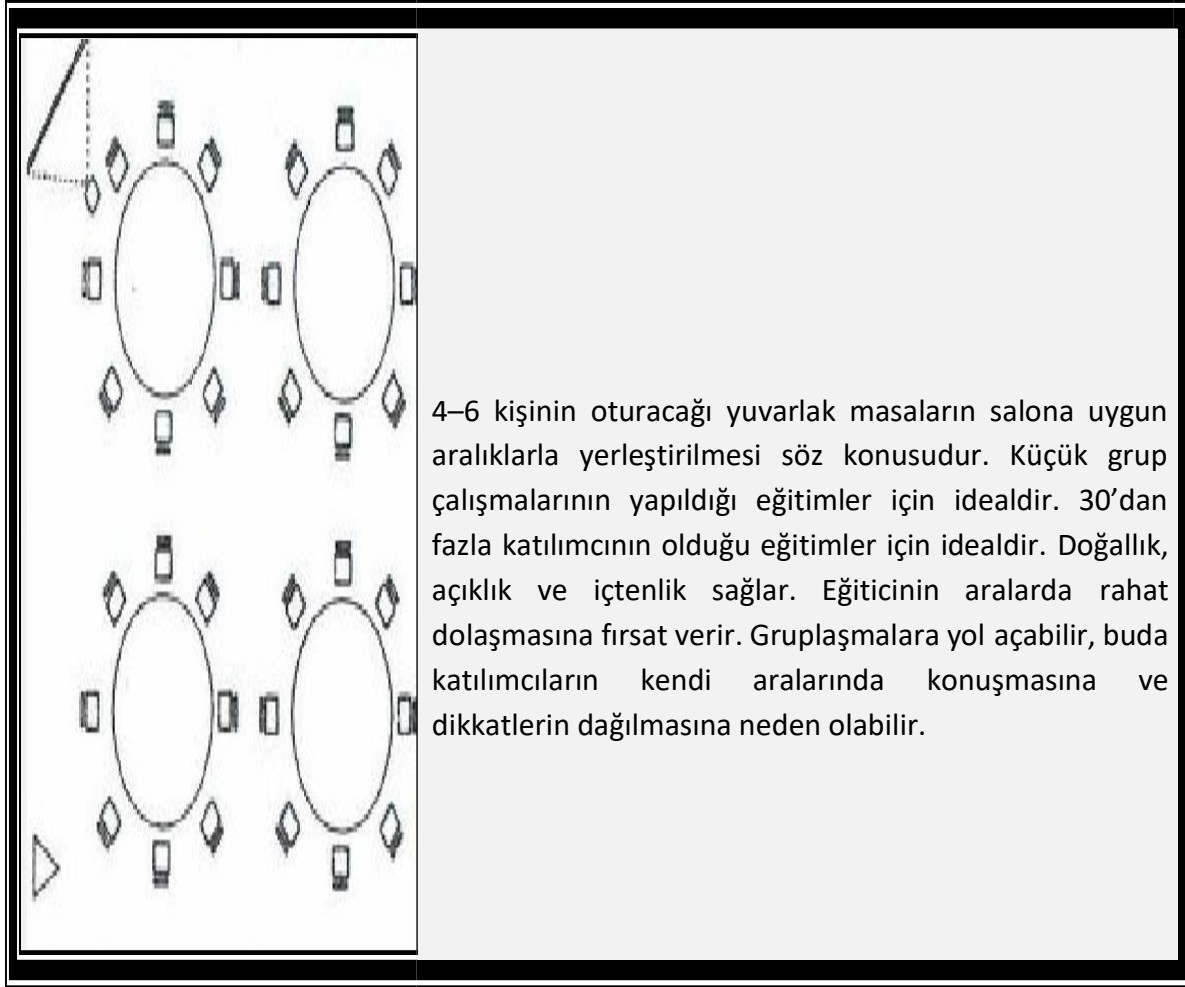
Şekil 3. Toplantı Odası Düzeni
Kaynak: Barutçugil, 2002.

Balık Kılıçığı

Şekil 4. Balık Kılıçığı Düzeni
Kaynak: Barutçugil, 2002.

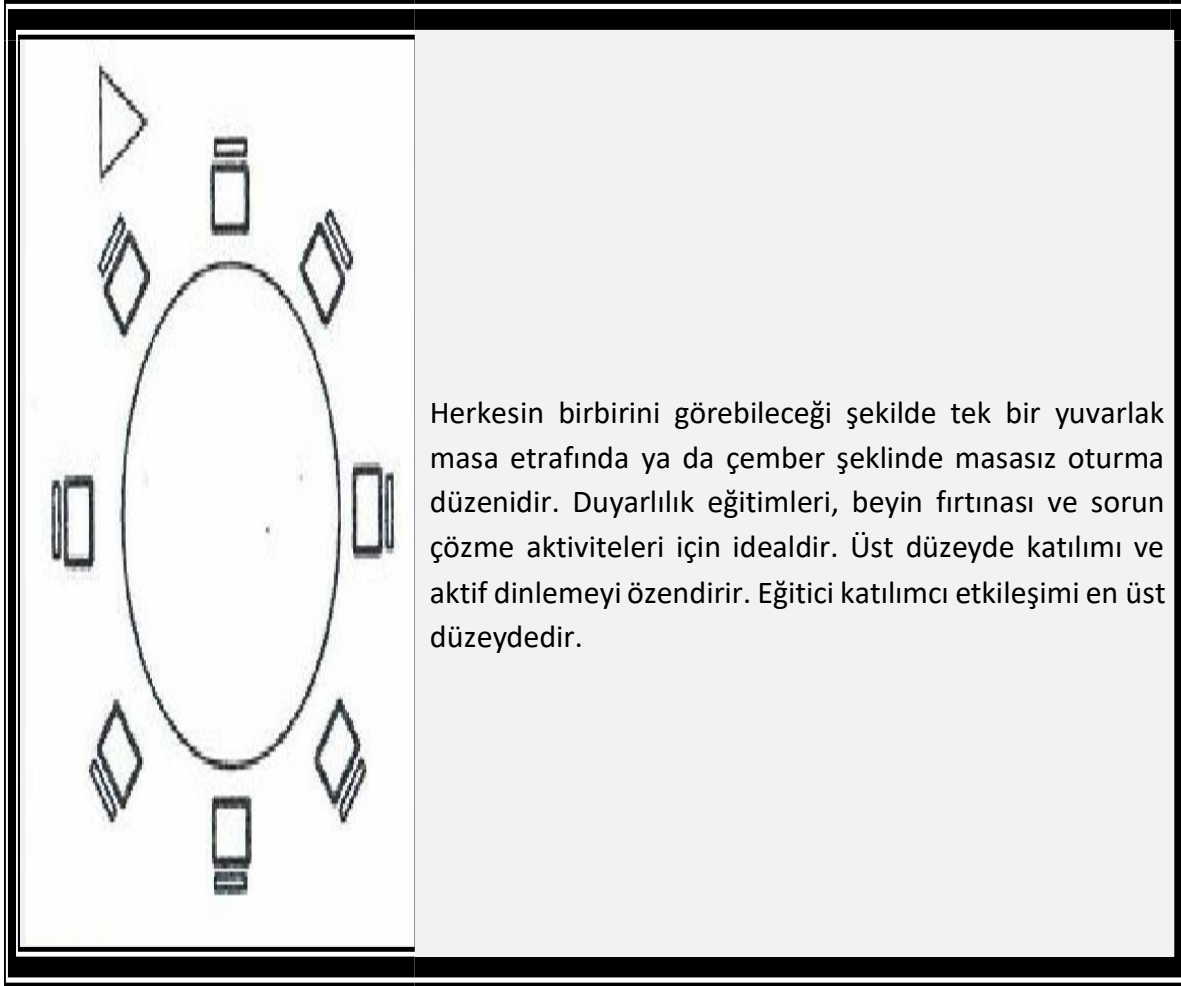
Grup alışması (Bistro) D¼zeni

şekil 5. Grup alışması (Bistro) D¼zeni

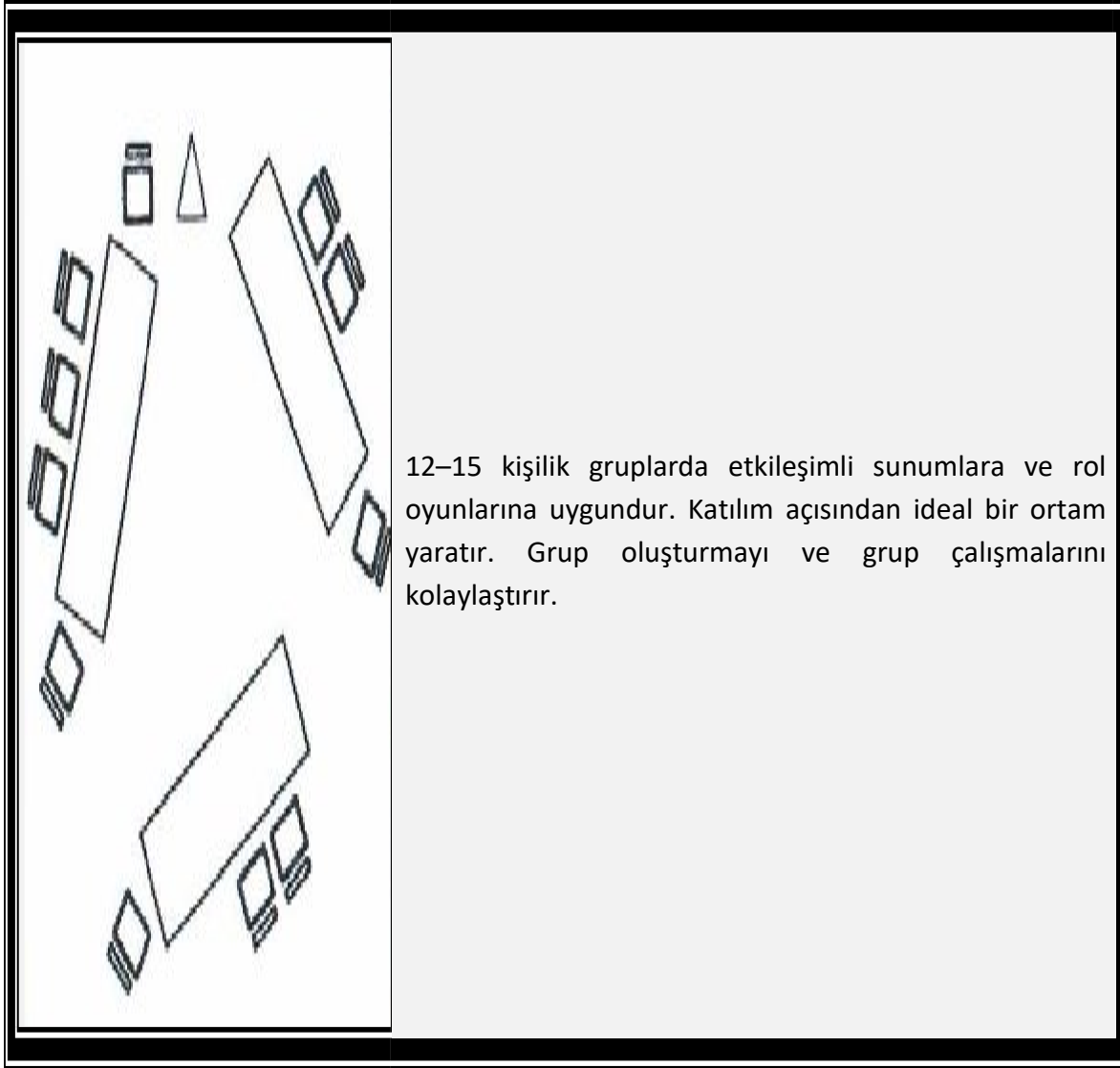
Kaynak: Barutçugil, 2002.

Daire

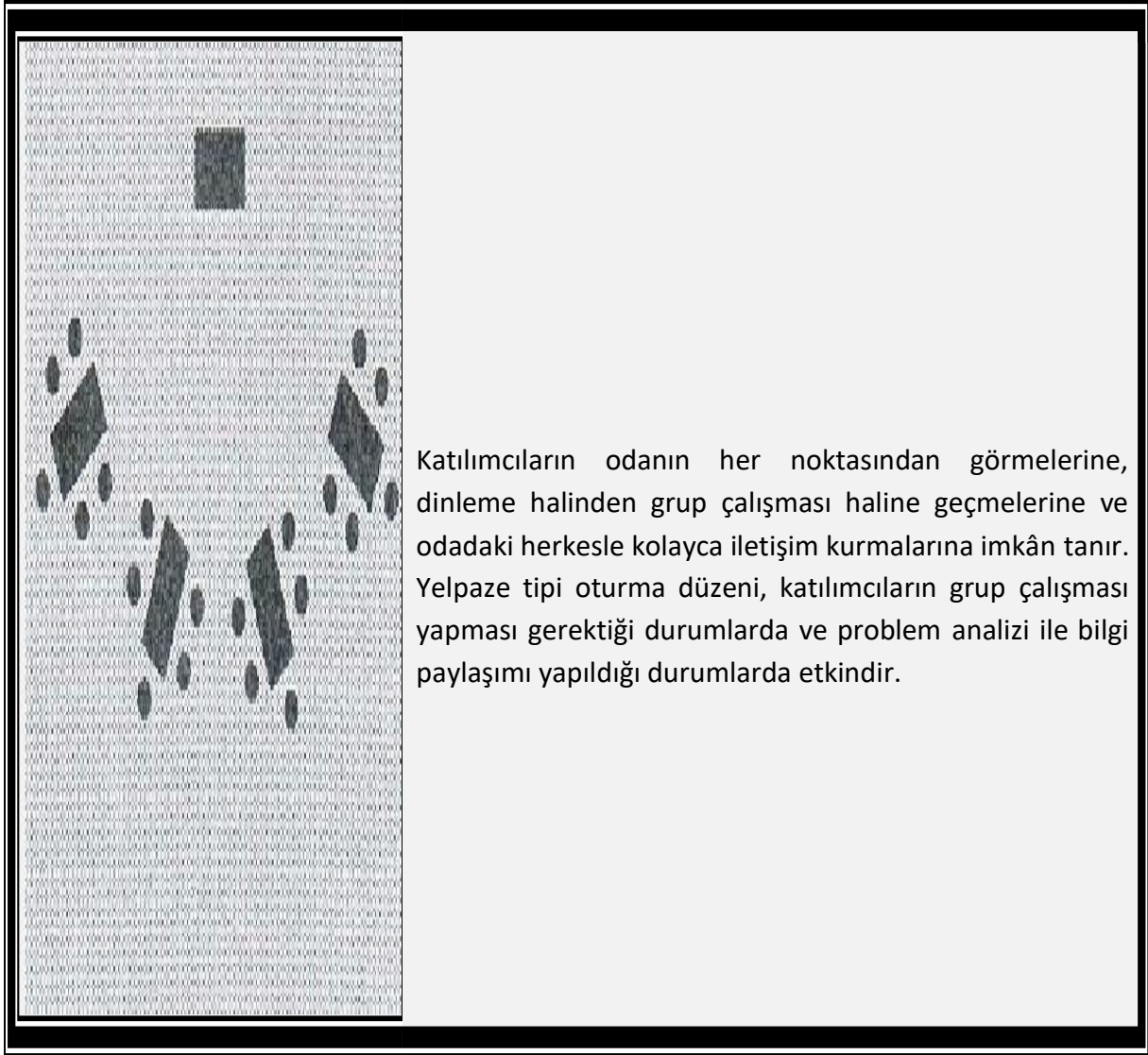
Şekil 6. Daire Düzeni
Kaynak: Barutçugil, 2002.

Rol-Oyun D¼zeni

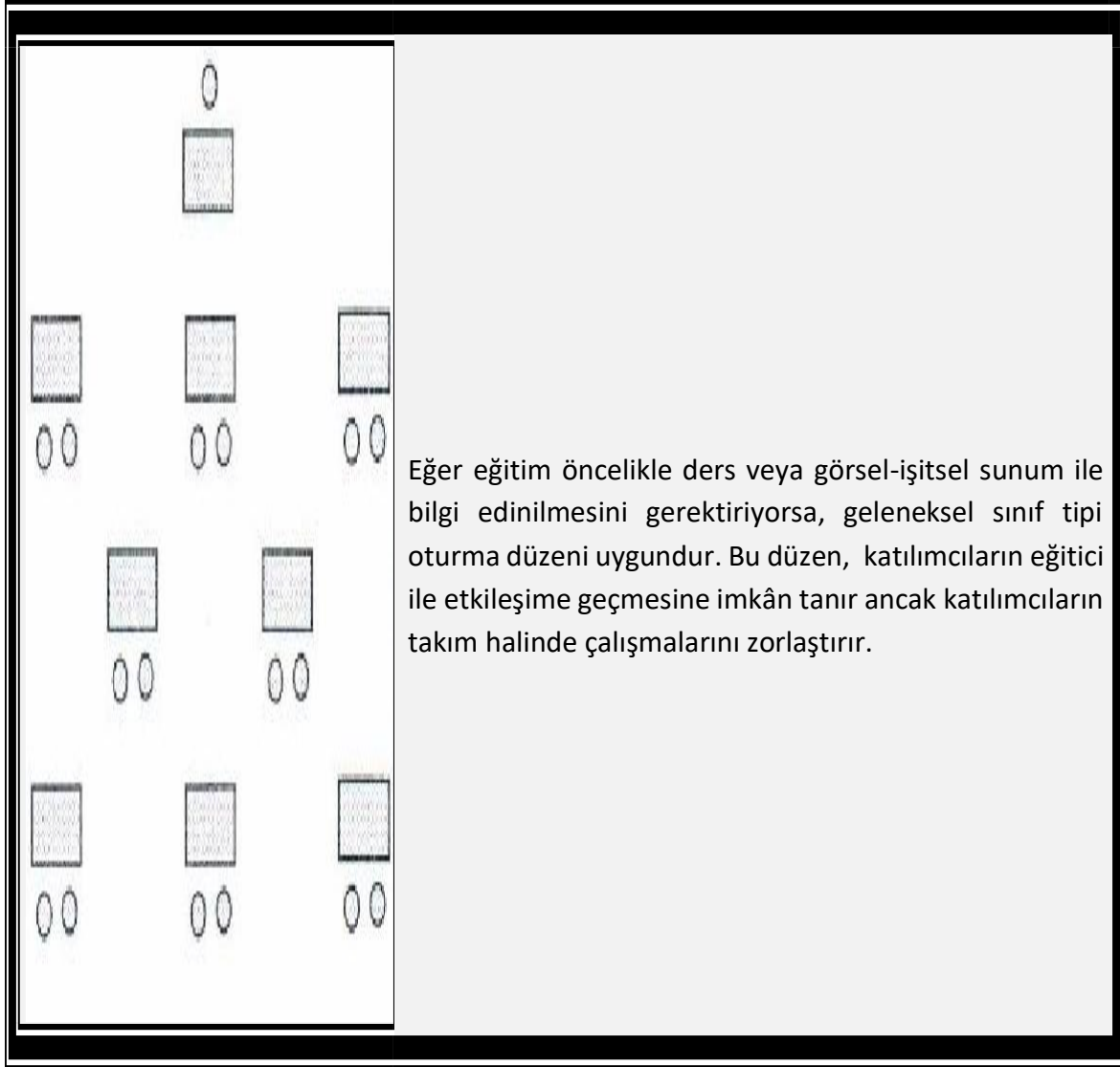
şekil 7. Rol-Oyun D¼zeni
Kaynak: Barutęugil, 2002.

Yelpaze Tipi Oturma Düzeni

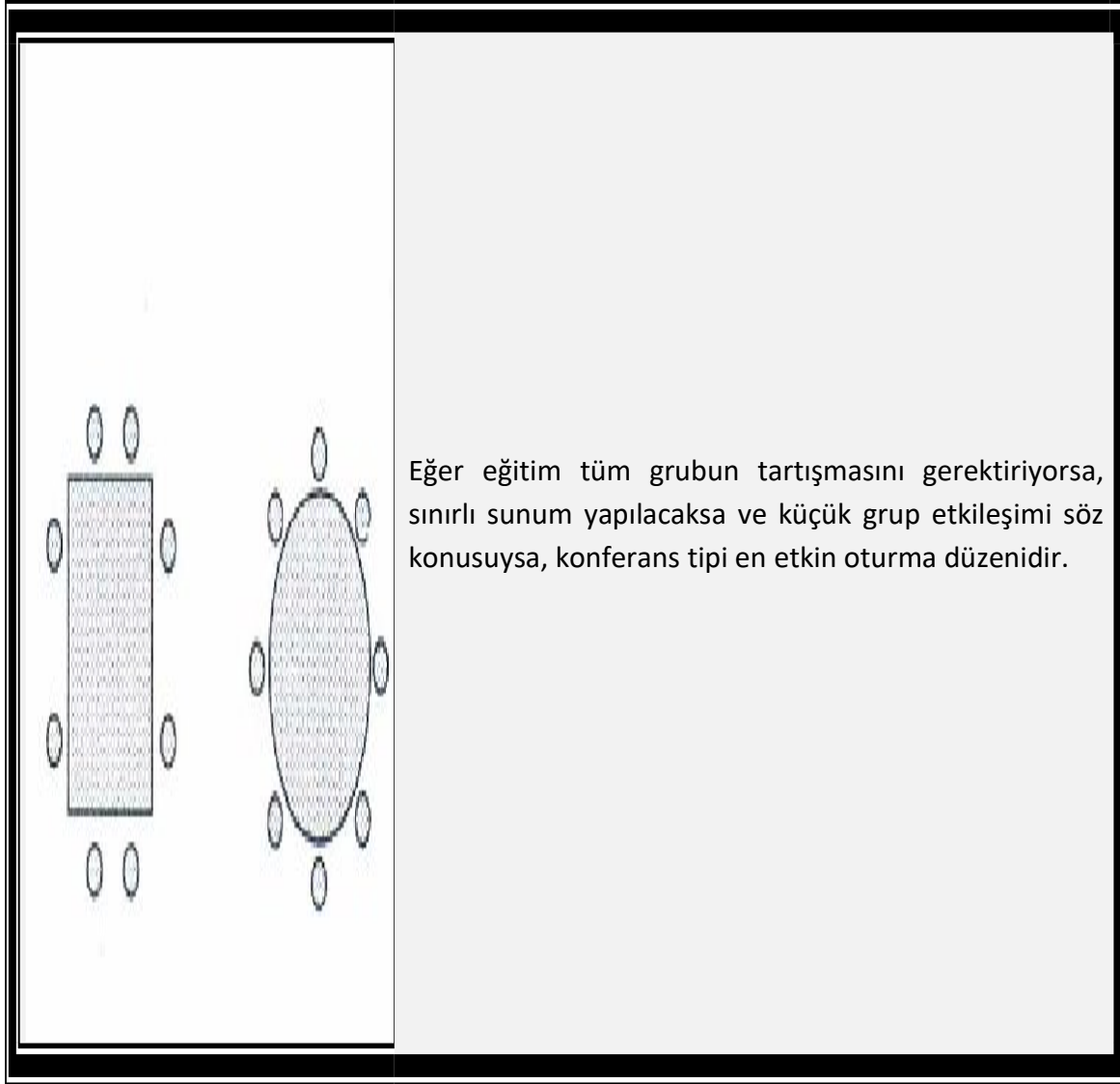
Şekil 8. Yelpaze Tipi Oturma Düzeni
Kaynak: Noe, 1999.

Geleneksel Sınıf D¼zeni

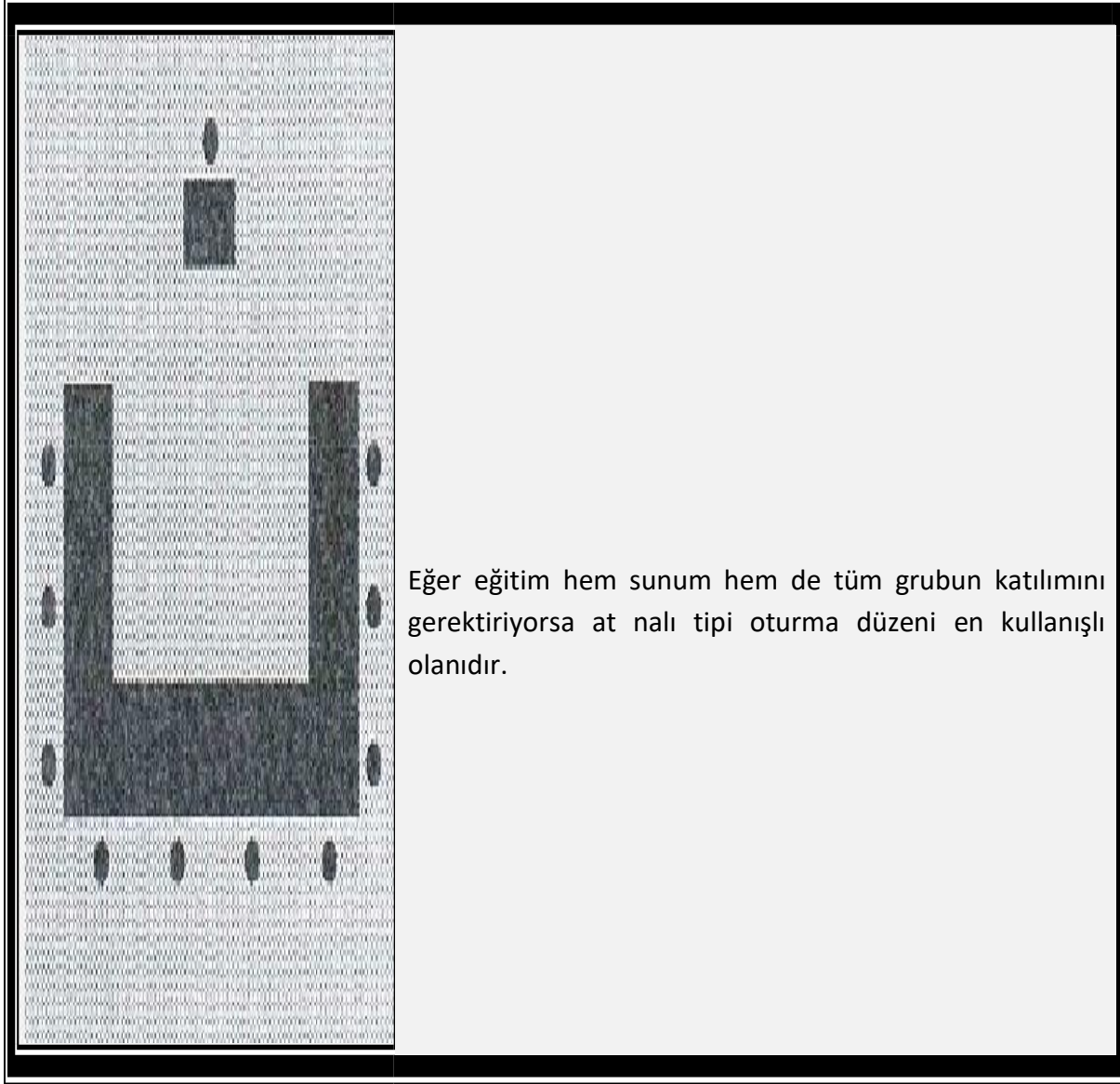
Şekil 9. Geleneksel Sınıf D¼zeni
Kaynak: Noe, 1999.

Konferans Tipi

Şekil 10. Konferans Tipi Oturma Düzeni
Kaynak: Noe, 1999.

At Nalı Tipi

Şekil 11. At Nalı Tipi Oturma D¼zeni
Kaynak: Noe, 1999.

Sonuç

Eğitimin etkinliğinde eğitim salonunun nitelikleri ve mevcut ekipmanlar önemli rol oynamaktadır. Mekân, genişlik, aydınlık, ısı, havalandırma, yerleşim ve ekipmanlar konusunda eksiği olan bir eğitim mekânı hem katılımcıların hem eğitmenin, hem de eğitimin performansını olumsuz yönde etkileyecektir.

Eğitim salonunun katılımcı grubun büyüklüğüne ve hacmine uygun olması gereklidir. Eğitim salonunda dekorasyona, renklere ve ses yankılanması konularına ayrıca ve özellikle dikkat edilmelidir.

Eğitim salonunda mümkünse gün ışığı kullanılmalı, eğer eğitim gece gerçekleştiriliyorsa aydınlatmanın yeterli düzeyde olması gereklidir. Salondaki aydınlatma sistemi, katılımcıların oturma düzeni ve eğitim materyallerinin yerlerinin birbirleri ile koordineli düzenlenmesi eğitimin etkinliğini arttıracaktır.

Eğitim sürecinde havasız, çok sıcak ya da soğuk salonlarda katılımcıların eğitime konsantre olmaları güçleşmektedir. Bir eğitim salonu için ideal ısı on sekiz ila yirmi derece arasında olmalıdır. Isı kadar salonun dışarıdan gelecek gürültüye karşı izole edilmiş olması gereklidir.

Eğitim salonunda eğitim için gerekli olan ekipmanların daha önceden eğitim sorumlusu tarafından hazırlanması eğitim sırasında doğabilecek zaman kaybını ortadan kaldıracığı gibi eğitimin akışını da hızlandırılacaktır.

Eğitim salonunda mekânın büyüklüğüne, eğitim türüne, katılımcı sayısına ve eğitmenin ihtiyacına bağlı olarak; tepegöz, perde ekran, video, projeksiyon cihazı, mikrofon, masa ya da kürsü, flip chart, yani kâğıtlı yazı tahtası ve pano gibi sunum araçları bulunmalıdır.

Bütün eğitim kurumlarının bir bütünsellik içerisinde oluşturulan yapıları inşa edilirken göz önüne alınması gereken unsurlardan ilki, öğrencilerin öğrenme ve merak güdülerine yönelik plan, proje ve tasarımların yapılmış olmasıdır.

Söz konusu plan, proje ve tasarımların öğrencilerin kolaylıkla hareket edebilmelerini sağlayan, tehlikeli durumların oluşabilmesini tamamen ya da olabildiğince engelleyen tek kat özelliğindeki veya az kat formundaki yapılar olması son derece önemlidir.

Eğitim Ortamının Seçimi ve Hazırlanmasının Eğitim S¼reęlerine Etkilerinin İncelenmesi

Bu bağlamda öğrencilerin kişisel gelişim ve akademik özelliklerinin de dikkate alınması gerekmektedir. Öğrencilerin bütüncül eğitim perspektifinden hareketle öğrenme süreçlerinde yaparak yaşayarak öğrenmeye istekli, hareketli ve meraklı yapıları göz önüne alındığında, eğitim kurumlarının özelliklerinin bu ihtiyaçları karşılamaya dönük plan, proje ve tasarımları içermeleri gerekmektedir.

Öğrencilerin ilgi, istek ve istidatlarına yönelik olmayan ve bu özelliklerin göz ardı edilerek inşa edildiği yapıların eğitim kurumu olma vasfını tam anlamıyla taşımadıklarını da unutmamak gerekir.

Bu türden inşa edilen yapılar eğitim kurumu vasfını gerçek anlamda taşımadığı için öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimlerini de önemli ölçüde sekteye uğratacak vasıflara sahip olması yönüyle de eğitim süreci açısından dikkat çekici bir noktayı teşkil etmektedirler.

Kaynakça

Ayhan, Şahika ve Acar, Ayzu. (2007), “Performans Değerlendirmesi Üzerine Araştırma”, Human Resource, Yıl 1, Sayı 8, İstanbul.

Barutçugil, İsmet. (2002), Performans Yönetimi, Kariyer Yayıncılık, İstanbul.

Baştürk, Ceyhan. (Ocak-Şubat 2013), “İnsan Kaynakları Eğitiminde Performans Yönetimi Sistemi”, Active.

Bingöl, D. (1997), Personel Yönetimi, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

Eren, E. (1989), Yönetim Psikolojisi, İ.Ü.İ.F. Yayınları. İstanbul.

Fındıkçı, İ. (2000), Eğitim Yönetimi, İ.Ü.İ.F. Yayınları. İstanbul.

Noe, Raymond A. (1999), İnsan Kaynaklarının Eğitim ve Gelişimi, (Çev. Canan Çetin) Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

Önder, Ergün. (1995), “KOGEM ve KOÇ 2000”, 4. Ulusal Kalite Kongresi, Özgeçmişler ve Tebliğler, I. Cild, Tüsiad ve Kalder, İstanbul.

Özgüven, İ.E. (1994), Eğitimde Psikolojik Yöntemler, Ankara.

Sabuncuoğlu, Zeyyat. (2010), İnsan Kaynakları Yönetimi, Ezgi Kitabevi Yayınları, Bursa.

Şimşek, Muhittin. (2002), Toplam Kalite Yönetiminde Başarının Anahtarı İnsan Faktörü, Babıâli Kültür Yayıncılık, İstanbul.

Townley, Barbara. (1994), Reframing Human Resource Management: Power, Ethics and The Subject at Work, Sage Publications, London.

Ziya, İlhami. (2001), Eğitim Yönetiminde Kurumların İşlev ve Görevleri, Eğitimde Reform Dergisi, 9(16), Ankara.